

การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจต่อพฤติกรรมการใช้ยาตาม
เกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

นางสุกฤติยา กุลศรี

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION PROGRAM EMPHASIZING MOTIVATION
ENHANCEMENT ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS IN SCHIZOPHRENIC
PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY

Mrs. Sukritiya Kulsri

An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement For the Degree of

Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

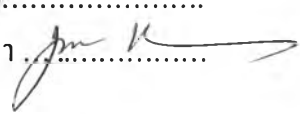
สุกฤติยา กุลศรี : การศึกษาการใช้โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ
ต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จ
เจ้าพระยา(A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION PROGRAM EMPHASIZING
MOTIVATION ENHANCEMENT ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS
IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF
PSYCHIATRY) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. เพ็ญญา แดงค้อมยุทธ์ , 122 หน้า,

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา
ของผู้ป่วยจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิต
ศึกษาที่เน้นเทคนิคการเสริมสร้างแรงจูงใจ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยจิตเภทที่มีพฤติกรรมไม่ใช้ยาตาม
เกณฑ์การรักษา จำนวน 20 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นเทคนิคการเสริมสร้างแรงจูงใจ ซึ่ง
ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และแบบวัดพฤติกรรมการใช้ยา
ตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทหาค่าความเที่ยงของแบบวัดแล้ว ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัด
เท่ากับ .94 แบบวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคจิตเภทและการรักษา ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัด
เท่ากับ .70 และแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการรักษาของผู้ป่วยจิตเภทได้ค่าความเที่ยง
ของแบบวัดเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า
ที (paired t - test)

ผลการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท หลังได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิต
ศึกษาที่เน้นเทคนิคการเสริมสร้างแรงจูงใจสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต สุกฤติยา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5077818236 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS, SCHIZOPHRENIC PATIENTS, MOTIVATION ENHANCEMENT

SUKRITTIYA KULSRI : A STUDY OF USING PSYCHOEDUCATION PROGRAM EMPHASIZING MOTIVATION ENHANCEMENT ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: PENNAPA DANGDOMYOUTH, Ph.D., 122 pp.

The purpose of this study was to compare medication adherence behaviours in schizophrenic patients, Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry. The samples consisted of 20 medication adherence behaviours in schizophrenic patients who met the inclusion criteria. The instruments of this study psychoduction program emphasizing motivation enhancement on medication adherence behaviours in schizophrenic patients. The instruments were examined for content validity by three professional experts and tested for reliability of the medication adherence behaviours scale. The reliability of the scale was .94 Psychoeducation scales. The reliability of the scale was .70 and Motivation enhancement on medication adherence behaviours in schizophrenic patients. The reliability of the scale .94 Statistical techniques used for data analysis were mean, standard deviation and paired t – test.

The result was as follow :

Medication adherence behaviours in schizophrenic patients who participated in psychoeducation program emphasizing motivation enhancement on medication adherence behaviours in schizophrenic patients was significantly higher than before participation in this program at the .05 level.

Field of study Mental health and Psychiatric Nursing
Academic Year 2008

Student's Signature
Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ อาจารย์ ดร. เพ็ญภา แดงด้อมยุทธ์ ผู้ซึ่งให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำปรึกษา เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดจนความเมตตาตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญวัชชัย ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและอาจารย์อัญชลี ศรีสุพรรณ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ คุณสรินทร์ เชี่ยวโสธร คุณสวัสดิ์ เทียงธรรม และ คุณจิราพร รักการ ที่อนุญาตให้ใช้เครื่องมือในการศึกษา

ขอขอบพระคุณ อธิปดิกรม สุขภาพจิต ที่ได้อนุมัติทุนสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา หัวน้ำกลุ่มการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยมะลิวัลย์ คุณจันทร์เพ็ญ สุทธิชัยโชติและบุคลากรหอผู้ป่วยมะลิวัลย์ทุกท่าน รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกท่านซึ่งไม่ได้เอ่ยนาม ที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการทดลองจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ รวมทั้งเพื่อนๆ ที่ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี โดยเฉพาะ คุณกาญจนา สุดใจ คุณสาวิตรี แสงสว่าง ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ศึกษาเสมอมาและขอขอบคุณ คุณสุจินต์ ศรีทอง ผู้ช่วยผู้ศึกษา ขอขอบคุณพี่วิบูลย์ศรี น้องวัฒนาภรณ์ ที่เป็นกำลังใจและดูแลอย่างเสมอต้นเสมอปลายมาตลอด

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อเอกสารในการดำเนินการศึกษา ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจผู้ศึกษาด้วยดีมาตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยดูแล เป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้ศึกษาในทุกๆ ด้าน และให้ความช่วยเหลือผู้ศึกษาตลอดจนบรรลุล่วงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบแด่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยจิตเภททุกท่าน ขอให้มีความสุขแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไปและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
แนวเหตุผลและสมมุติฐาน	5
ขอบเขตของการศึกษา	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	45
วิธีการดำเนินการ	52
การวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
รายการอ้างอิง	85
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ช่วยผู้ศึกษา	92
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	94
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิทักษ์และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	97
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ	122

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	กำหนดการดำเนินกิจกรรม	54
2	คะแนนความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและการรักษาของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังได้รับโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ	62
3	คะแนนแรงจูงใจในการรักษาของผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ	63
4	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล	66
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทโดยรวมและจำแนกรายด้านก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ	68
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านการใช้ยาตามแผนการรักษา รายข้อ ก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ	69
7	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา ด้านความสามารถในการสังเกตและจัดการกับอาการจากฤทธิ์ข้างเคียงของยา รายข้อ ก่อนและหลังการได้รับ โปรแกรมสุขภาพจิตศึกษาที่เน้นการเสริมสร้างแรงจูงใจ	70